

Predmet: Tužilac protiv Devetaka i drugih - slučaj Lovas

Broj predmeta: K.V. br. 6/07 (od 01.01.2010. godine broj predmeta je K. Po2 br. 22/10)

Glavni pretres: 12. i 13. 06. 2008.

Izveštaj: Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtava

Nastavak ispitivanja optuženog Darka Perića

Optuženi je komandirima objasnio da se u akciju ide zato što je iz tog pravca bilo oružanih dejstava. Objasnio im je da se do te livade ide putem prema voćnjaku i da će ih meštani vodići voditi do tog voćnjaka. Rekao im je da je ta livada minirana. Lično nije znao gde se taj voćnjak nalazi. U vezi sa minskim poljima imao je razgovor sa nekim vojnicima u školi, koji su se uplašili, ali se ne seća da li je bilo uveče 17.10. ili ujutru 18.10.1991. Preneo im jedu svi oni koji bi mogli znati za eventualna minska polja biti u koloni, znači i Srbi i Hrvati i da nema opasnosti da će slučajno ući u neko minsko polje. Rekao im je da odbijanjem naređenja mogu da odgovaraju i da idu na vojni sud. Optuženi se ne seća da je 18.10.1991. ujutru bio sastanak sa potpukovnikom Dimitrijevićem. Oko 50 vojnika kojisu išli u pretres voćnjaka krenuli su iz škole, gde su spavalii. Misli da je komandir Joca talođe bio pred školom i tu se upoznao sa poručnikom Vlajkovićem. Vojnici su nosili štormove sa petokrakom. Iz bezbednosnih razloga optuženi je Vlajkovića uputio na komandira dobrovoljaca. Optuženi je pre vojnika otisao u zadrugu. Tamo je obišao one vojниke koje je prethodne večeri poslao kao dodatno obezbeđenje. Video je da nekoliko lica u različitim uniformama maltertiraju zarobljenike [civile]. Jedan sa metalnom šipkom udarao je zarobljenike i par njih je izgledalo kao da su dobili batine. Taj sa metalnom šipkom bio je Petronije. Optuženi je krenuo u pretres Badnajre pre nego što je pred zadrugu stigla njegova jedinica, koja je bila određena za pretres voćnjaka. On je u pretres šume krenuo sa dobrovoljcem po nadimku Aždaja sa dvojicom, trojicom vojnika, nekoliko dobrovoljaca i dvoje, troje meštana. Jedan kurir je bio sa optuženim. Kada je prvi put razgovarao sa Vlajkovićem o događaju, ovaj mu je rekao da je neko od dobrovoljaca, kada su naišli na neki poprečni put koji seće pravac kretanja, uočio da je taj put miniran i neko je komandovao da se skrene levo, i zaobilaznim putem dođe do tog voćnjaka. I tada su prolaskom kroz tu livadu, naleteli na misnko polje. Neki Hrvat je viknuo „mine“ a komandir Joca je komandovao stoj, i u tom momentu neki Hrvat se bacio na mine. Faktičku komandu je imao taj komandir Joca ili neko od meštana. Optuženi je grdio Vlajkovića što je ušao u detelinu kada je znao da je minirana a on je čutao.

Pređočavanje iskaza iz istrage

Za iskaz u istrazi da je na sastanku 17.10.1991. „kada je dobijen zadatak za u pretragu terena“ bio prisutan Ljuban Devetak i da je čuo da idu civili, optuženi Perić kaže da ne može biti kategoričan jer ga zbunjuje to što Devetak tvrdi da nije bio na tom sastanku. Razlike u iskazu pred policijom [u prisustvu branioca] da nije znao za minsko polje [pred policijom] i u istrazi i na glavnom pretresu, da mu je Dimitrijević rekao za minsko polje i da je on to preneo Vlajkoviću, optuženi objašnjava tako što kaže da se prilikom

saslušanja u policiji nije najbolje sećao a da je tokom istrage dobio izjavu koju je dao vojnim organima u Lovasu i da je siguran da je tačno to što je izjavio u toj izjavi jer je nju dao 24 sata posle događaja.O promenama u iskazu u istrazi, najpre da je poručniku Vlajkoviću rekao da oni [Vlajković i komandir Joca] u sadejstvu komanduju a potom da se samo konsultuje sa njim [komandirom Jocom], optuženi je rekao da on Vlajkoviću nikada nije rekao da on komanduje. Ujutru, 18.10.1991. optuženi je rekao vojnicima [pred zadrugom] da ne treba da se plaše, da sarađuju i da neće biti nikakvih problema ali to nije bio govor.

Predočavanje odbrane optuženog Miodraga Dimitrijevića

Optuženi ne zna ništa o tome da mu je M. Dimitrijević na nekom sastanku skrenuo pažnju da „bokser“ tuče i maltretira zatvorene ljude, kako je to tvrdio u svojoj odbrani.

Predočavanje odbrane Radovana Vlajkovića

Sigurno je rekao Vlajkoviću za minsko polje inače zašto bi ga grdio što je išao u detelinu – tim rečima je otupženi komentarisao tvrdnju Vlajkovića da nije znao za minsko polje. Nikada Vlajković nije rekao „ne trebaju nama za akciju nikakvi zarobljenici“ i da je posle toga odbio da vodi akciju, kako je Vlajković tvrdio u svojoj odbrani.

Predočavanje odbrane optuženog Nikolaidisa

Nikolaidis nije mogao prepoznati optuženog u zadruzi među brojnim vojnicima jer ga prethodno nije poznavao – komentar optuženog na iskaz Nikoalidisa da ga je video 18.10.1991. u zadruzi, na terasi, zajedno sa Milanom Devčićem i Ljubanom Devetakom i da je tada „bokser“ tukao zarobljenika a optuženi ispitivao.

Predočavanje iskaza svedoka

Tvrđnje svedoka, bivših vojnika jedinice koja je pratila zarobljenike, da je optuženi 18.10.1991. ujutro postrojio vojnike ispred škole i odveo ih do zadruge, da je rekao vojnicima da će krupan i pročelav dobrovoljac preuzeti komandu, zatim da se „Darko spandao sa Petronijem“ pokazuju da neko manipuliše svedocima, i da u tome ima negativne konotacije prema optuženom.

Pitanja tužioca

Vojnici, koji su obezbeđivali veći zatvor, nalazili su se unutar objekta - jedan je stajao ispred kuhinje, jedan sa unutrašnje strane bliže vratima, a dvojica su bila negde unutra. Kada je došao na mesto događaja, zatekao je poginule na livadi a dobrovoljci i meštani su pomogali ranjenicima da izađu na put. Prebrojao je 17 poginulih. Nijedan vojnik nije poginuo. Samo je poručnika Vlajkovića zakačio šrapnel ali nije imao nikakvu ranu. Među dobrovoljcima trojica su bila ranjena ali ih optuženi nije uočio. Optuženi je naredio da se ranjeni stave u kamion s kojim je on došao i dovezu u Lovas, gde je postojala nekakva ambulanta. Peške se vratio i odmah otišao kod potpukovnika Dimitrijevića. Hrvati su stradali od mina ali je čuo da je bilo pucanja i to je bilo kao refleksija prema nekom silosu. Optuženi je otišao u ambulantu i od doktora Kačara je tražio da napravi spisak ranjenih, koji su potpisali optuženi i doktor. U razgovoru sa poručnikom Vlajkovićem optuženi je čuo da su se do livade kretali u koloni a posle kada su skrenuli, zatvorenici su isli ispred a vojnici i dobrovoljci iza njih. Optuženi je imao radnu beležnicu u koju je

upisivao određena zapažanja za sve što se događalo, koju je predao referentu za opšte poslove, u kasarni u Koceljevu, kada se razduživao.

Pitanja i predočavanja punomoćnika

Iako je u svojoj odbrani i na pitanja predsednice Veća tvrdio da ujutru 18.10.1991. nije video potpukovnika Dimitrijevića, na pitanje punomoćnika D. Todorovića optuženi je izneo da ga je video u kancelariji u kojoj je prethodne večeri bio sastanak i da ga je obavestio o batinanju zarobljenika u zadruzi. Nije dobio odluku da mu je potpukovnik Dimitrijević nadređeni. U vojsci se podrazumeva da je potpukovnik Dimitrijević bio nadređeni, jer je potpukovnik a on rezervni kapetan. Na podsećanje punomoćnice N.Kandić da je u istrazi rekao da mu je potpukovnik Đokić rekao da mu je Dimitrijević nadređeni, optuženi potvrđuje da je to izjavio ali da nije siguran da mu je Đokić to rekao. Na pitanje punomoćnice N.Kandić da objasni zbog čega i koje je ljude Ljuban Devetak izveo iz grupe privedenih Hrvata 18.10.1991. ujutru, optuženi je naveo da je kasnije čuo da je Devetak iz radnog voda izdvojio Hrvate koji po su manje opasni i manje sumnjivi.

Pitanja branilaca optuženih

Optuženi nije imao informacije niti su ga njegovi vojnici obaveštavali o tome šta se dešava u zatvoru koji su obezbeđivali [na pitanje advokata G. Nalića]. Optuženi nije obavestio potpukovnika Dimitrijevića da je zarobio dva lica i da ih je odveo u zatvor u Šid jer je to „bila stvar onih organa koji su primili te zarobljenike, da obavesti da je komandant odreda iz Valjeva tog i tog dana priveo dva zarobljenika ... zašto su privedeni, da izvesti one za koje smatraju da treba da budu izvešteni“ [advokat M. Živkovića]. Optuženi je siguran da je na sastanku 17.10.1991. od potpukovnika Dimitrijevića čuo da će komandir Joca predvoditi dobovoljce u akciji pretresa voćnjaka ali nije sugaran da li je 18.10.1991. ujutru komandir Joca došao pred školu, ušao u školu ili je bio pred zadrugom, pa se priključio jedinici. Moguće je da ga tog jutra nije ni video [advokat G. Živanović].

Suočenje između optuženog Miodarga Dimitrijevića i optuženog Darka Perića
Optuženi Miodrag Dimitrijević je rekao Darku Periću da mu nikada nije naredio da ide u pretres voćnjaka nego da izvidi teren gde je šuma, nisko rastinje, na 300 metara od voćnjaka, napominjući da se za voćnjak znalo da je miniran sa rasprskavajućim minama. Takođe mu je rekao da niko nijednom rečju nije rekao da se civili vode nego da je on odlučio da vodi civile da bi komandire ubedio da će biti sigurni. Optuženi Perić je pitao optuženog M.Dimitrijevića ako je on odlučio da idu civili zašto ih nije po veo u pretres *Badijare* i kako to da su civile iz zadruge izveli dobrovoljci. Još mu je rekao da se i u zatvoru hvali da je komandovao a i u svojoj beležnici je napisao da je ~~on~~ isplanirao i naredio akciju.

Suočenje između optuženog Perića i optuženog Nikolaidisa

Optuženi Nikolaidis je tvrdio da je video optuženog Perića 18.10.1991. ujutru na terasi - je tog jutra sa Ljubanom podelio Hrvate, da je Devetaku dao ljude i da ih je on izveo a da je preostale poslao u minske polje.Optuženi Perić nije odgovarao na tvrdnju optuženog M.Dimitrijevića, nego je polemisao oko drugih stvari, zbog čega je predsednica prekinula suočenje.

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo

